N°. 234. 1855.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f. 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

WOENSDAG 3 OCTOBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij Zr. Ms. besluit van den 29sten September 1855, n°. 83, is aan J. Bakker, op zijn daartoe gedaan verzoek, verleend eervol ontslag uit zijne betrekking van commissaris van politie te Goes.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

De Minister van Finantien, in ervaring gekomen zijnde, dat zich steeds nog hier en daar behoefte doet gevoelen aan zilveren pasmunt, brengt mits deze ter kennis van de ingezetenen, dat zij, naar de aankondiging in de *Nederlandsche Staats-courant* van 23 Julij 1853 en volgende, ten allen tijde stukken van 25, 10 en 5 cents tegen grove zilveren specie en muntpapier, bij de betaalmeesters in de arrondissementen kunnen aanvragen, mits die aanvragen, voor zooveel betreft de stukken van 10 en 5 cents, beperkt blijven tot sommen van hoogstens f 10; onder herinnering tevens, dat volgens art. 20 van de wet van 26 November 1847 (*Staatsblad* n°. 69) niemand gehouden is voor meer dan *tien gulden* zilveren pasmunt in betaling aan te nemen.

's Gravenhage, den 20sten December 1854.

De Minister voornoemd,
VROLIK.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 2den October.*

De *Javasche Couranten*, loopende tot den 11den Augustus jl., behelzen het volgende:

Bij besluit van den 13den Julij heeft de Gouverneur-Generaal goedgevonden te bepalen dat in de residentie Probolingo zal worden opgerigt eene subcommissie van onderwijs, onder voorzitting van den resident, en als secretaris geadsisteerd door den secretaris der residentie.

Voorts had de Gouverneur-Generaal de volgende beschikkingen genomen:

(*Javasche Courant van den 14den Julij.*)

bij het civiel departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, onder toekenning van wachtgeld, de 1ste klerk op het residentie-kantoor te Banjoemaas A. L. Edwards;

benoemd, tot inspecteur der cultures in de tweede afdeeling op Java, de adsistent-resident van de afdeeling Ladok (residentie Bagelen) W. Canneman;

bij de landelijke inkomsten en cultures: weder geplaatst, als controleur der 1ste klasse, de ambtenaar G. M. van der Kaa, laatstelijk controleur der 2de klasse, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd;

bevorderd, tot controleur der 2de klasse, de controleur der 3de klasse J. F. W. Loth;

benoemd, tot controleur der 2de klasse, de ambtenaar ter beschikking van den directeur der cultures mr. R. J. van Dijk;

gesteld, ter beschikking van den resident der Wester-afdeeling van Borneo, mr. A. Mangelaar Meertens, laatst officier van justitie bij den raad van justitie te Soerabaija;

bij het militair departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de adjunct-paardenarts J. P. J. Reijntjes;

(*Javasche Courant van den 18den Julij.*)

bij het civiel departement:

ontheven: eervol, van de verdere vervulling zijner betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens haven- en pakhuismeester te Muntok (eiland Banka), H. L. Schultz, en zulks ten gevolge der splitsing dier betrekkingen;

ontslagen: op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de controleur der 1ste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures P. J. K. Sandmann;

benoemd: tot adsistent-resident van Billiton en onderhoorigheden, J. L. E. Schepern, thans op non-activiteit, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd, laatst administrateur der tinmijnen te Pankal-Pinang (Banka);

tot commies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens havenmeester, te Muntok, de commies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Baros P. J. Werner;

tot algemeenen en zoutverkoop-pakhuismeester, tevens administrateur der houtstapelplaats te Muntok, de klerk op het residentiekantoor aldaar, E. J. Vetmandel;

bij het marine-departement:

ontheven: eervol, van het gezag over 's Gouvernements stoomadviesvaartuig *Tjipannas*, de thans daarmede tijdelijk belaste eerste gezaghebber P. H. van der Wedden;

benoemd: tot gezaghebber van 's Gouvernements stoomadviesvaartuig *Tjipannas*, de thans op wachtgeld zijnde gezaghebber P. Boodt, vroeger met het bevel over dien bodem belast;

tijdelijk opgedragen: het bevel over de gouvernements-schoener 2de charter *Haai*, gestationeerd in de Wester-afdeeling van Borneo, aan den eersten gezaghebber P. H. van der Wedden;

(*Javasche Courant van den 21sten Julij.*)

bij het civiel departement:

ontslagen: uit 's lands dienst, P. Koppeschaar;

toegekend: aan den ambtenaar ter beschikking van den resident in de Wester-afdeeling van Borneo, W. H. Brouwer, de titulaire rang van 1sten commies;

(*Javasche Courant van den 25sten Julij.*)

bij het civiel departement:

benoemd, tot havenmeester te Amboina, de gewezen ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens haven- en equipagemeester aldaar, J. Paulusz;

bij het militair departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de kapitein der infanterie G. L. C. van Oldenborgh;

benoemd, tot kapitein-adjoint bij den generalen staf, de kapitein der artillerie jhr. R. W. H. Mlugt van Aspermont, met bepaling, dat hij bij zijn wapen zal worden gevoerd à la suite;

bij het regement Oost-Indische cavalerie, tot 2den luitenant, de wachtmeester F. L. van der Putt, van het regement;

goedgekeurd, dat door het militair departement zijn overgeplaatst, bij de infanterie: bij het 8de bataillon, de kapiteins E. W. T. F. Preuser en J. B. Auffmorth, beiden van het 5de bataillon, en de 2de luitenant J. Teunisse, van de garnizoens-compagnie te Riouw;

bij het 6de bataillon, de kapitein F. van Ketwich, van de garnizoens-compagnie te Benkoelen;

bij het 8ste bataillon (Willem I), de kapitein P. M. la Gordt Dillié, van het garnizoens-bataillon in de derde militaire afdeeling;

bij het 14de bataillon, de kapitein T. M. Bieler, van het 6de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de derde militaire afdeeling, de kapitein G. Willemsen, van het 14de bataillon;

bij de garnizoens-compagnie te Benkoelen, de kapitein B. Barneveld, van het 8de bataillon;

bij de garnizoens-compagnie te Riouw, de 2de luitenants M. N. Niessen, van het garnizoens-bataillon in de Molukken, en J. D. E. F. Thijs, van het 1ste bataillon;

tijdelijk bij het corps sapeurs, de 2de luitenant der infanterie K. W. H. de Coenens, van het 3de bataillon;

(*Javasche Courant van den 28sten Julij.*)

bij het civiel departement:

benoemd, tot rondreizenden civilen gezaghebber voor de Groote en Kleine Dajak, H. G. Maks, thans die betrekking waarnemende;

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den controleur der 3de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures J. Kniphorst;

goedgekeurd dat door den directeur der cultures, bij het kader der landelijke inkomsten en cultures, zijn geplaatst: in de residentie Pekalongan, de controleur der eerste klasse A. A. Sluijter, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd;

in de residentie Preanger regentschappen, de controleur der 3de klasse P. G. N. Dessauvagie;

in de residentie Kedirie, de controleur der 3de klasse H. D. Canne;

in de residentie Soerabaija, de controleur der 3de klasse J. Baart de la Faille;

is gesteld, ter beschikking van den resident van Bagelen de buitengewone controleur der tweede klasse A. van der Ploeg;

bij het militair departement:

verleend een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den ritmeester bij het regement Oost-Indische cavalerie M. J. van Bel;

(*Javasche Courant van den 1sten Augustus.*)

bij het civiel departement:

voorloopig en tijdelijk gesteld ter beschikking van den directeur der cultures, speciaal voor het boschwezen, de luitenant-ter-zee der 1ste klasse J. H. G. Jordens, thans met verlof in Nederlandsch Indie aanwezig;

(*Javasche Courant van den 4den Augustus.*)

bij het civiel departement:

ontheven, wegens ziekte, eervol, van de verdere vervulling der functien van gezworen landmeter te Probolingo, J. H. Sleebos, gewezen commies op het residentie-kantoor aldaar;

bevorderd: bij het kader der landelijke inkomsten en cultures, tot controleur der 1ste klasse, de controleur der 2de klasse J. J. W. Boers;

tot controleur der 2de klasse, de controleur der 3de klasse C. R. A. Hansen;

voorloopig opgedragen, de functien van gezworen landmeter te Probolingo, aan G. A. Nagel, suikergecommitteerde aldaar;

bij het militair departement:

bevorderd: bij de geneeskundige dienst, tot officier van gezondheid der 1ste klasse, de officier van gezondheid der 2de klasse J. R. A. Bauer, met bepaling, dat hij in de ranglijst der officieren van gezondheid der 1ste klasse rang zal nemen onmiddellijk boven den officier van gezondheid O. G. Mohnike;

gesteld op non-activiteit: de 1ste luitenant der infanterie F. C. L. W. Roudier;

de 1ste luitenant bij het regement Oost-Indische cavalerie F. E. van Lawick van Pabst;

(*Javasche Courant van den 8sten Augustus.*)

bij het civiel departement:

tijdelijk gesteld ter beschikking van den resident der Wester-afdeeling van Borneo de ambtenaar H. von Dewall, laatstelijk toegevoegd geweest aan den algemeenen secretaris, gouvernements-commissaris voor de Wester-afdeeling van Borneo, en zulks onder toekenning van den rang van adsistent-resident;

benoemd, tot controleurs der 3de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures, de ambtenaren ter beschikking van den directeur der cultures J. J. de Graaf en jhr. mr. O. E. van Nispen;

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den ambtenaar op wachtgeld C. J. Visser, laatst commies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Bangkallang (Madura);

bij het militair departement:

bevorderd, bij het wapen der artillerie: tot kapiteins bij het personeel, de 1ste luitenants G. Brongers, van het personeel, en J. Seelig, van het materieel;

tot 1ste luitenants, bij het personeel, de 2de luitenants jhr. C. H. C. Flugi van Aspermont, H. L. Kilian en L. T. Boers, allen van het personeel;

bij het materieel, de 2de luitenant J. C. Gobius, met bepaling dat hij belast zal blijven met de functien van onder-constructeur bij den artillerie-constructiewinkel te Soerabaija;

bij het wapen der infanterie, tot kapiteins: bij het 5de bataillon (Palembang) de 1ste luitenant C. L. S. A. M. de Roy van Zuijdewijn, van het bataillon;

bij het 14de bataillon, de 1ste luitenant-adjudant G. J. Eschauzier, van het 3de bataillon;

tot 1ste luitenants bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust, de 2de luitenants R. W. van IJperen, van het 1ste, en W. F. Tulp, van het 11de bataillon;

tot 2de luitenants, bij het 1ste bataillon, de sergeant H. C. V. A. Dammenie, van het 11de bataillon;

bij het 3de bataillon, de sergeant-majoor M. E. van Zuijlen, van het 6de, en de sergeant H. M. Wagner, van het 1ste bataillon;

bij het 4de bataillon, de sergeant-majoor L. A. van den Berg, van het 6de bataillon;

bij het 5de bataillon (Palembang), de sergeanten F. F. Onderstijn, van het 12de, en E. V. Jeltes, van het 1ste bataillon;

bij het 14de bataillon, de sergeant J. P. van Lier, van het 1ste bataillon, en de fourrier A. L. van Ham, van het corps pupillen:

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein der infanterie J. J. B. Sterke;

bij het marine-departement:

benoemd: tot haven- en equipagemeester te Batavia, tevens superintendent van het eiland Onrust, de kapitein ter zee bij het Indische sedentaire zeewezen W. J. Schuler, thans belast met het beheer der gouvernements-schoeners en kruisbooten;

tot chef van het beheer der gouvernements-schoeners en kruisbooten, de luitenant ter zee der 1ste klasse bij het Indische sedentaire zeewezen J. Groll, thans onderhaven- en equipagemeester, waarnemend haven- en equipagemeester te Batavia;

tot onderhaven- en equipagemeester te Batavia, tevens belast met de administratie van het tjunia-veer, de luitenant ter zee der 1ste klasse bij het Indische sedentaire zeewezen G. F. de Bruijn Kops, thans administrateur van het tjunia-veer;

(*Javasche Courant van den 11den Augustus.*)

bij het civiel departement:

ontheven, op zijn verzoek, eervol, de particuliere geneesheer C. L. van der Voort, van de verdere uitoefening der genees-, heel- en verloskundige praktijk en van de waarneming der militaire geneeskundige dienst in de adsistent-residentie Sumanap (Madura);

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de onderschout van Weltevreden F. P. Voermans;

benoemd, tot adsistent-resident van Hila en Larieke (Moluksche eilanden), W. A. Duvelaar van Campen, thans op wachtgeld;

in den residentieraad te Riouw, ontslagen, wegens vertrek, eervol, als lid J. G. Duijkers.

benoemd, tot lid, J. IJzelman, gepensioneerd onderwijzer aldaar.

magtiging verleend: tot het uitreiken aan den op zijn verzoek eervol uit Zr. Ms. militaire dienst ontslagen officier van gezondheid der 2de klasse A. Akkenaar, eener acte van toelating tot uitoefening der genees- en heelkundige praktijk in de adsistent-residentie Sumanap (Madura), en om door hem de civile geneeskundige dienst aldaar te doen waarnemen;

tot het uitreiken, aan C. Avis, eener acte van toelating tot uitoefening der genees-, heel- en verloskundige practijk te Rembang, en om door hem de civile geneeskundige dienst in die residentie, met uitzondering van de afdeeling Toeban, te doen waarnemen.

De genoemde couranten deelen nog de onderstaande berigten mede.

BATAVIA, 13 *Julij.*

Lampongsche districten. De berigten, over Junij jl., behelzen het volgende:

In het begin der maand heerschten op de hoofdplaats vrij hevige winden, gepaard met droog weder, afgewisseld door enkele regenbuijen.

Het binnenlandsch verkeer was vrij levendig; met het schoonmaken en herstellen van den grooten weg en de bruggen werd een aanvang gemaakt.

Van Sepoetie was mededeeling ontvangen, dat gedurende den padie-oogst in de ladangs veel schade door de wilde varkens was aangerigt.

Billiton. — Onder dagteekening van den 18den Junij jl. wordt van Billiton medegedeeld, dat op den avond van den 7den te voren, in de kampong Noesat, district Tandjong Pandan; 23 palen van de hoofdplaats gelegen, het volgende treurig voorval heeft plaats gehad.

De heer C. L. Overbeek, vertegenwoordiger der concessionarissen tot ontginning van Billiton, en de sergeant G. A. J. von Kujava, belast met de topographische opname op dat eiland, bevonden zich sedert een tiental dagen in die omstreken en zaten op gezegden avond in het huis van zekeren inlander Talim, een der kampongbewoners aldaar, die zijne woning voor hen had ontruimd.

Op het oogenblik dat de heer Overbeek zich bezig hield met aan zekeren inlander, Awang genaamd, uitlegging te geven van een bestek voor een aldaar te plaatsen gebouw, drong eensklaps een inlander, met een kris gewapend, het huis binnen en bragt, na eerst naar Awang te hebben gestoken, die bij het afweren van het wapen slechts eene kleine schramp bekwam, den heer Overbeek eenen steek in de linkerzijde toe en sprong vervolgens naar den sergeant von Kujava. Door deze beweging viel de tafel, waarop eene lamp brandde, omver, zoodat de duisternis belette te zien hoedanig de verwonding van den sergeant plaats had.

Op het noodgeschrei schoten twee bedienden, de Chinesche mijnwerkers en de kampongbewoners toe, en vonden zoowel den heer Overbeek als den sergeant vermoord, de eerste op eenen kleinen afstand van zijne zitplaats en de tweede achter het huis.

De inlander Awang had de moordenaar herkend voor eenen der kampongsbewoners, Rinaij genaamd, en was van het voorgevallene dadelijk aan het bestuur kennis geven.

De moordenaar was na het plegen der daad schijnbaar rustig naar zijne woning teruggekeerd. De eerste 32 uren na het feit hield hij zich rustig en in den morgen van den 9den Junij was alles zoo stil in zijne woning, die inmiddels goed omsingeld en bewaakt werd, dat men vreesde dat hij mogelijk ontvlugt was.

Op het onverwachts echter kwam hij zwaar gewapend uit de woning, en een uitweg door de menigte zoekende, bragt hij een paar inlanders ligte wonden toe, hakte een Chinees met eene klewang de ruggegraat door, eenen tweeden Chinees een gedeelte van de kin en den onderlip af en bragt eenen derden eene zware wonde in de heup toe. Hij ontving daarop een paar slagen op het hoofd met een stuk hout, waardoor hij op den grond viel; doch, zich weder oprigtende, stak hij met zijne kris eenen Chinees in den linker arm, die dat wapen, hetwelk de moordenaar nog altijd vasthield, uit zijnen gewonden arm rukte en hem daarmede heeft afgemaakt.

De zaak was nog in onderzoek, doch volgens verklaringen leed de moordenaar somtijds aan zinsverbijstering.

Het stoffelijk overschot van den heer Overbeek en den sergeant von Kujava is op den 10den Junij naar de hoofdplaats overgebragt en aldaar ter aarde besteld.

BATAVIA, 17 *Julij.*

Sumatra's Westkust. De berigten over de maand Junij jl. behelzen het volgende:

De staat van het rijstgewas was zeer gunstig. Het grootste gedeelte van den oogst was binnen en leverde een ruimer product op dan die van 1854.

In den morgen van den 7den Junij jl. werden te Padang vrij hevige schokken van aardbeving gevoeld, welke echter geene schade hebben aangerigt.

Den 2den Julij werden in het openbaar te Padang verkocht 35,000 pikols koffij, die gezamenlijk f 901,760.95 hebben gerendeerd, of ruim 25.91¾ per pikol.

Philippijnsche eilanden. — Van het gouvernement der Philippijnsche eilanden is onlangs mededeeling ontvangen, dat in de havens Iloilo en Sual (provincie Pangasinan) eiland Luson, met 1 Mei 1855 twee tolkantoren zouden worden opgerigt, ondergeschikt aan dat der hoofdplaats Manila.

Van dien dag af zouden deze, zoomede de haven van Zamboanga, op zich zelf staande vestingen uitmaken.

Ieder tolkantoor zou worden beheerd door eenen administrateur, eenen arbiter (interventor), eenen opziener en eenen pakhuismeester.

Het visiteren van schepen en het bekruisen der baaijen zou door tusschenkomst der Spaansche zeemagt plaats hebben, waartoe voor elk der genoemde havens eene gewapende boot bestemd zou worden.

Ten einde alle smokkelarij te voorkomen, zou te Zamboanga eene militaire wacht ter beschikking van den administrateur van het tolkantoor worden gesteld.

Djokdjokarta. — Den 5den Julij is de pangeran adhipati Mangkoe Boemi (broeder van den overledenen sultan), door den resident van Djokdjokarta tot kroonprins, en nog dienzelfden dag, namens het Nederlandsch-Indisch Gouvernement, tot sultan van Djokdjokarta, onder den titel van Hamangkoe Boewono VI uitgeroepen.

Den 7den daarop had de gebruikelijke plegtige optogt van den nieuwen sultan plaats en werd die dag met een bal en souper ter eere van Z. H. in het residentiehuis besloten.

Benkoelen. — Op den 2den Julij 1855 zijn bij publieke veiling van de hand gezet 2093 pikols zwarte peper en 576 pikols witte peper, welke respectivelijk hebben gerendeerd f 35,086.60 en f 21.059.90 of gemiddeld ruim f 16.91 en f 36.57 per pikol.

BATAVIA, 24 *Julij.*

Celebes en onderhoorigheden. — Ten vervolge van het voorkomende in ons nommer van den 4den dezer (Zie *Staats-courant* n°. 207), kan het volgende worden medegedeeld:

Den 24sten Junij jl. waren de troepen, die in het begin dier maand naar Segerie, tegen daeng Klaboe waren opgetrokken, ter hoofdplaats Macassar teruggekomen, met achterlating te Segerie van eene bezetting, bestaande uit een 1sten luitenant, kommandant, een 2den luitenant, een officier van gezondheid en 65 Europesche en inlandsche onderofficieren en manschappen.

De plaats, alwaar deze bezetting voorloopig zal post vatten, ligt op circa een halven paal van de hoofdplaats Segerie, en is een daartoe zeer geschikt punt, daar dezelve niet ver van eene bevaarbare rivier is gelegen en 4 à 5 wegen bestijkt.

Al dadelijk had men de doelmatigheid dezer bezetting ondervonden, vermits de overgeblevenen der bende van daeng Klaboe, die getracht hadden zich in troepen te vereenigen, om, zoo als gewoonlijk, te rooven en te plunderen, daardoor verdreven werden en de bevolking thans rust en bescherming geniet.

De ingezetenen, die bij de nadering van daeng Klaboe de vlugt hadden genomen, waren meest allen naar hunne haardsteden teruggekeerd en bereidden zich voor op den op handen zijnde oogst.

Ofschoon met zekerheid werd aangenomen dat daeng Klaboe en de voornaamste zijner aanhangers overleden zijn, zwierven er echter nog velen van de tot zijne bende behoord hebbende vagabonden rond.

Tijdens den onlangs plaats gehad hebbende kruistogt tegen de zeeroovers op de kust van Mangarij (zie ons nommer van den 20sten Junij jl. Staats-courant n°. 207), had men van den radja van Potta de tijding ontvangen, dat eene praauw van ongeveer 2 koijangs grootte, gewapend met 1 ijzeren 2 pd. kanon, 8 geweren, 3 vaatjes kruid en 1 donderbus, en gevoerd door zekeren anakoda Barie, op de reede dier plaats lag.

Dit vaartuig, dat verdacht werd van met de zeeroovers te heulen, was door den gezagvoerder Pielaat, met 2 der opvarenden naar Macassar opgebragt.

De anokade Barie en 2 zijner opvarenden waren op de vlugt gegaan en door de inwoners van Potta om het leven gebragt, omdat zij zich tegen hen gewelddadig verzet hadden.

Een der opgebragte opvarenden verklaarde, dat hij vroeger door zeeroovers was gevangen genomen en later aan genoemden Barie als slaaf was verkocht.

De overige opvarenden waren allen gevlugt en had men, niettegenstaande de aangewende pogingen om hen te achterhalen, niet in handen kunnen krijgen.

Blijkens de in het bezit van wijlen genoemden anokada gevondene papieren, zou hij dezelfde persoon zijn die in den jare 1845 te Binoeang op het gebied van den vorst van Mandhar roof heeft gepleegd.

Voor zoover bekend is, was hij sinds dien tijd niet weder te Macassar geweest.

BATAVIA, 27 *Julij.*

Palembang. — De berigten, loopende tot den 2den Julij 1855, behelzen het volgende:

Radja Tiang Alam hield zich op aan de grenzen der Lintang Kierie; hij had nog slechts drie volgelingen bij zich; de overigen waren allen naar de Oeloe Manna (Benkoelen) vertrokken.

De tegenwoordige stand van zaken in de Ampat-Lawang was vrij gunstig, en, als een bewijs dat het vertrouwen daarop zich meer en meer vestigt, kan worden medegedeeld, dat van de marga Kedjahattan Mandie Lintang (Goenong Mereksa), 9 rakkitten (vlotten), beladen met handelsgoederen, van Tebing Tingi waren afgezakt om zich naar Palembang te begeven. Derzelver opvarenden zouden, sedert 1851, de eerste Ampat-Lawangers zijn, die de hoofdplaats bezochten.

In de Moessie-Oeloe en de Kikim was alles rustig en hield de bevolking zich met den landbouw bezig.

De adsistent-resident van Tebing-Tingi had op zijne reis naar het Salensche (Moessie-Oeloe), veel verbetering aan de wegen bevonden.

In de Passumah-Lebar was het rustig en kwamen daar voortdurend handelaren van Lahat.

In de grens-districten, de Makkakau en de Ranou, was mede alles rustig.

Op de hoofdplaats was mede alles rustig. — De inkomende en uitgaande regten over het eerste halfjaar 1855 bedroegen eene som van f 40,279:32.

Dit is iets minder dan in 1854, doch aanzienlijk meer dan in de gunstigste jaren van vroegeren tijd. De vermindering wordt toegeschreven aan de gedrukte prijzen van gomelastiek en katoen, waarvan nog aanzienlijke hoeveelheden onverkocht ter hoofdplaats liggen.

De afvoer van de voornaamste producten uit de binnenlanden was gedurende het eerste halfjaar 1855, als volgt: rijst 48,860 pikols, padie 45,450 pikols, benzoin 753 pikols, gomelastiek 2,133½ pikols, witte dammer 2,859 pikols, getah-pertja 1,347½ pikol, en stofgoud 297½ thail.

Van den katoen-oogst van 1854 was aangebragt plus minus 26,000 pikols; die van 1853 bedroeg plus minus 40,000 pikols. Dit aanmerkelijk verschil moet voornamelijk worden toegeschreven aan de ongewoon hooge waterstanden gedurende Mei en Junij 1854, waardoor een gedeelte van de katoen van dat jaar was verloren gegaan.

De katoen over 1855 was alom aangeplant en beloofde gunstiger resultaten; alleen de aanplantingen met katoenzaad van New-Orleans waren mislukt.

Wester-Afdeeling van Borneo. — Sedert eenigen tijd liepen er geruchten, dat er een nieuw eedgenootschap, onder den naam van sam-tjamfoei, was opgerigt.

Deze geruchten werden voornamelijk bevestigd door verschillende moorden, die in den laatsten tijd plaats hadden en waarvan het strengste onderzoek naar de daders meestal vruchteloos afliep.

In den nacht van den 29sten op den 30sten Junij jl., is het den waarnemenden adsistent-resident van Montrado, geadsisteerd door den 1sten luitenant Bols, met een klein detachement infanterie, gelukt eene verzamelplaats der leden van genoemd genootschap in het gebergte bij Tandjong te overvallen. — Twee der eedgenooten werden afgemaakt en twee zwaar gewond, terwijl zeven en twintig der voornaamste voorstanders zijn gevangen genomen.

Daar het onmogelijk was de in eene digte wildernis gelegene schuilplaats ongemerkt te naderen en in te sluiten, waren er eenigen ontsnapt, wier namen echter bekend zijn.

Men was twee boeken meester geworden, waarvan in het een de namen der aanhangers en zendelingen vermeld zijn, terwijl in het andere de namen zijn opgeteekend van personen, die geschenken in geld of andere benoodigdheden aan het eedgenootschap hebben gegeven.

Bovendien heeft men nog gevonden een thaijpokong, vier stempels van verschillende grootte, verscheidene vlaggetjes, die aan de zendelingen als een teeken hunner magt werden medegegeven, eene waarzeggerskleeding, twee geweren, eenige lansen en een dertigtal schilden.

Een paar der gearresteerden, blijkbaar niet tot de hoofden behoorende, waren tot bekentenis gekomen; volgens hunne verklaring zou het doel van het eedgenootschap geweest zijn om het door allerlei middelen uit te breiden, ten einde over een jaar, wanneer men van de algemeene deelneming zeker zou zijn, een nieuwen opstand tegen het Gouvernement te beginnen.

Uit de gevondene boeken was het gebleken, dat de laatste moorden door tot het genootschap behoorende personen waren gepleegd, doch of zij die voor eigene rekening dan wel op last van het eedgenootschap hadden verrigt, was onzeker.

Dit laatste was in onderzoek.

Billiton. In ons nommer van den 14den Julij (zie hierboven) is mededeeling gedaan, dat de door den inlander Binaij gepleegde moord op den heer C. L. Overbeek en den sergeant G. A. J. von Kujava nog in onderzoek was.

Wij kunnen thans mededeelen, dat uit het bedoelde, nu afgeloopen onderzoek, ten duidelijkste is gebleken, dat tot deze moorden geenerlei bijzondere aanleiding of reden heeft bestaan, en dat dezelve door genoemden inlander in eene hevige vlaag van zinsverbijstering (matta glap), waaraan bij, zoo als in ons aangehaald nommer reeds is gemeld, somtijds leed, zijn gepleegd geworden.

Celebes en onderhoorigheden. De berigten over de maand Junij behelzen dat de rust ongestoord was.

De vorstin van Barroe had, op het vernemen van de onlangs gepleegde ongeregeldheden in het regentschap Segerie (zie onze nommers van den 4den en 25sten dezer, *Staats-courant* n°. 207), adsistentie in troepen aangeboden. Dit aanbod was echter op eene beleefde wijs afgewezen.

In de zuider-districten waren proeven genomen met de bereiding van witte en bruine suiker uit het suikerriet, dat daar menigvuldig wordt geteeld. De ontvangen monsters, vooral die der bruine suiker, waren van goede qualiteit; de witte suiker was minder goed uitgevallen door gemis aan goede potten.

Timor. — In ons nommer van den 4den April jl. (zie *Staats-courant* n°. 129), werd onder de verrigtingen van Zr. Ms. zeemagt in Oost-Indie medegedeeld, dat Zr. Ms. stoomschip *Vesuvius*, gedurende zijn verblijf in de wateren van Timor, in de maand Januarij 1855, de kampong Koewei op de Zuidkust van Ombaai had bezocht, waarvan den radja, genaamd Gessie, eene tuchtiging van gouvernementswege moest worden gegeven.

Deze tuchtiging, die den 10den Januarij 1855 plaats vond, had het doel om de afvallige bevolking van Koewei en den radja Gessie tot het Nederlandsch gezag terug te brengen.

Ondanks deze bestraffing wilde genoemde radja zich nog tegen het Gouvernement blijven verzetten. De bevolking daarentegen heeft zich aan het Gouvernement onderworpen, den radja Gessie uit zijne waardigheid ontzet en in zijne plaats tot radja gekozen zijnen neef Poeij Soema, die beloofd heeft het Gouvernement te zullen erkennen en de Hollandsche vlag voortaan te eerbiedigen.

Den 21sten Mei jl. werd hij met de gebruikelijke plegtigheden in zijne waardigheid als radja van Koewei bevestigd, en bij die gelegenheid is hem eene Hollandsche vlag en een rotting, voorzien van eenen knop met 's Konings wapen, uitgereikt.

BATAVIA, 31 *Julij.*

Riouw. — In den voormiddag van den 29sten Junij jl. is alhier van Batavia aangekomen Zr. Ms. stoomschip *Soembing*, bestemd naar Japan.

Na zich van steenkolen te hebben voorzien, wachtte het Zr. Ms. stoomschip *Gedeh* in, dat tot de inname van brandstof Muntok had aangedaan.

De *Gedeh* kwam den 1sten Julij aan en den volgenden morgen werd de reis door beide schepen vervolgd.

China. — Onder dagteekening van den 8sten Julij jl., zijn de volgende berigten van den Nederlandschen consul in China ingekomen.

Den 1sten Julij heeft de nieuw benoemde consul te Canton, de heer des Amorie van der Hoeven, de zaken van het consulaat van den afgetreden consul, den heer Tonco Modderman jr., overgenomen.

De politieke omstandigheden konden toen geruststellend en de veiligheid der vreemdelingen te Canton als geheel hersteld worden beschouwd.

Het scheen dat de opstand in het zuiden des rijks was gesmoord, waartoe de laatstelijk strenge vervolging en onophoudelijke executien van oproerlingen veel zouden hebben bijgedragen.

De Nederlandsche scheepvaart op China, vooral de vrachtvaart op de kust, bleef toenemen.

BATAVIA, 3 *Augustus.*

Gedurende de maand Junij 1855 is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen eene som van f 660,221:21.

De ontvangst over de eerste zes maanden van dit jaar bedraagt.		f 3,916,924:42^{5}
Hieronder is echter begrepen;		
Aan fictive regten op gouvernements-producten.	f 776,699:62^{5}	
Aan terugbetaalde regten.	50,155:38	
		826,855:00^{5}
Zuivere ontvangst		f 3,090,069:42

Gedurende de eerste vijf maanden van 1855 is *meer* ontvangen dan gedurende datzelfde tijdvak in 1853 f 703,258:10, en *meer* dan in 1854 f 400,678:119^{5}.

Palembang. In April 1854 werd de Batang Lekoh (Koeboeslanden) voor den handel opengesteld, met het gunstige gevolg, dat het getal der praauwen, dat jaarlijks naar die streek ten handel voer en vroeger slechts 10 of 12 bedroeg, in dat jaar tot 212 is geklommen. Eene aanzienlijke hoeveelheid producten zijn met deze praauwen naar Palembang afgevoerd.

Vroeger maakten de Djambinesche handelaren zich tegen spotprijzen van de talrijke boschproducten meester. Thans worden zij door de Palembangsche handelaren gedeeltelijk verdrongen, daar de Koeboesbevolking zich bij voorkeur met de laatstgenoemden in aanraking stelt, die haar minder bedriegen en van wie zij meer waarde in ruil voor hare producten ontvangen.

Deze gunstige uitkomsten hebben het bestuur te Palembang genoopt om ook het koeboesland Lalang, divisie Ilieran en Banjoeassin, voor den handel open te stellen, hetgeen door de Regering is goedgekeurd.

BATAVIA, 7 *Augustus.*

Billiton. Wij zijn in de gelegenheid het volgende mede te deelen omtrent de tin-exploitatie op het eiland Billiton.

De productie over het verledene jaar heeft bedragen:

van het district Tandjong Pandan.	702.37	pikols.
van het district Siedjook	1702.11	„
particuliere leverantie	27.12	„
Totaal. . .	2431.60	pikols.

terwijl nog aan ongesmolten erts ruim 100 pikols aanwezig waren.

Deze aanvankelijk verkregen resultaten zijn als zeer gunstig en voor de toekomst veelbelovend te beschouwen; vooral wanneer men in aanmerking neemt de vele moeijelijkheden, welke de concessie heeft moeten overwinnen, om in een geheel woest oord, van alle hulpmiddelen afgesneden, eene exploitatie aan te vangen.

Batavia, 10 *Augustus.*

In het begin van Junij jl. ontving men te Soerabaija het berigt, dat de schoener *Tÿro*, van Ampenan, op eene zandbank benoorden Lombok, zou zijn vergaan en dat er vermoeden bestond, dat de eigenaar en gezagvoerder, de heer Freijss, die met drie man op de zandbank was achtergebleven, terwijl hij het overige gedeelte zijner bemanning om hulp naar Lombok had gezonden, in dien tusschentijd door zeeroovers zou zijn genomen.

Naar aanleiding daarvan vertrok Zr. Ms. stoomschip *Celebes*, den 2den Junij, van Soerabaija naar Ampenan, alwaar het den 5den aankwam.

De kommandant van de *Celebes* vernam aldaar van den heer Smith, adsistent van den heer Freijss, het volgende:

De heer Freijss was, volgens het door hem afgezonden schrijven, in den nacht van den 29sten op den 30sten April, met de schoener *Tÿro*, op eene reis naar Macassar, gestrand, zoo hij vermeende op eene zandbank bij een der zuidelijkste Paternoster-eilanden.

Den 1sten Mei had hij den serang (bootsman) met vier man, in de eenige boot, die zij hadden, om hulp uitgezonden en was hij zelf met twee Javanen en een kleinen jongen met twee zakken rijst en een half vat water op de bank achtergebleven.

Den 2den Mei was de serang bij de kampong Soegean op de kust van Lombok aangekomen en had daar van het hoofd dier kampong dadelijk drie prauwen ter zijner beschikking gekregen, om de schipbreukelingen op te zoeken.

Den volgenden dag met die prauwen op de zandbank gekomen zijnde, waren schoener en menschen verdwenen, doch zagen zij in eene N. O. rigting drie kleine batjo-prauwen zeilen, hetgeen hen deed veronderstellen dat deze door den heer Freijss waren overgehaald om hem naar Macassar te brengen.

Toen men den 25sten Mei nog geene tijding van den heer Freijss had ontvangen, was de heer Secretan, koopman te Laboean Tring (Lombok) met zijne brik *Tair Barbadian* naar de plaats van het ongeval vertrokken, doch niet gelukkiger geslaagd.

Ofschoon deze berigten den kommandant van de *Celebes* weinig hoop gaven van genoemde schipbreukelingen terug te zullen vinden, stoomde hij nog dienzelfden dag, den serang van de *Tÿro* medenemende, naar de plaats van het ongeluk.

Den volgenden morgen (6 Julij) was het stoomschip $1^1/_2$ mijl ten N. W. van Vlak-eiland onder Sumbawa en stuurde toen in eene N. N. W. rigting op de zandbuis-reven en andere aldaar liggende banken aan. Na eenigen tijd zoekens om en tusschen de reven, wees de serang eene zandbank aan, waarop de schoener gestrand zou zijn; doch hoe digt de *Celebes* die bank ook naderde, kon men niets van menschen bespeuren.

Aangezien het ongeluk toen reeds 37 dagen geleden was en de schipbreukelingen dus waarschijnlijk hetzij van gebrek omgekomen of vertrokken waren, besloot de kommandant tot den terugkeer naar Soerabaija.

Op het gerucht, dat de heer Freijss en de equipage van den schoener vermoord zouden zijn door opvarenden van batjo-prauwen, aan wier hoofd zekere Oewa Kanarie zou staan, die op het eiland Kemoedong te huis behoorde, stoomde Zr. Ms. stoomschip *Batavia* den 10den Julij jl. naar Banjoewangie, ontving aldaar een brief voor den radja van Lombok, en vertrok toen naar Ampenan, alwaar het den 13den Julij aankwam.

De radja van Lombok werd verzocht om in het opsporen van den heer Freijss en zijne lotgenooten behulpzaam te zijn en den kommandant van de *Batavia* menschen mede te geven, die Oewa Kanarie kenden. Deze menschen moesten van Pidjoe (Z. O. kust van Lombok) worden afgehaald, van waar de *Batavia*, na Soegean te hebben aangedaan, naar Kemoedong stoomde, alwaar den 19den Julij werd geankerd.

Toen de *Batavia* nog aan de buitenzijde van de reven was, ontwaarde men eene groote beweging op het eiland, en zag men in alle rigtingen prauwen met vlugtelingen het eiland verlaten.

Er was echter eene Nederlandsche vlag bij het huis van Oewa Boelijn, het kampongshoofd, geheschen.

Om allen argwaan te ontgaan en om den heer Freijss en de zijnen, indien zij in de kampong gevangen mogten zijn, levend uitgeleverd te krijgen, werd een sloep enkel met Maleische roeijers en met de twee medegenomen menschen van Pidjoe naar den wal gezonden om informatien in te winnen.

Zij kwamen weldra terug en verhaalden, dat de kampongshoofd Oewa Boelijn met drie djoeragans, Oewa Kanarie, Oewa Kadja en Oewa Kamoening reeds voor lang naar Goa vertrokken waren; — dat het grootste gedeelte der bevolking op het zien van het stoomschip gevlugt was, zoodat er naar gissing maar 40 of 50 mannen in de kampong waren, — en dat de heer Freijss er niet was. Daarop werden de gewapende barkas en de officierssloep, onder de leiding van eenen officier, naar den wal gezonden, met last, om, zonder geweld, alle huizen te doorzoeken en op verschillende plaatsen te graven, om, zoo mogelijk, de goederen van den heer Freijss terug te vinden. — Er werd echter behalve het koperen bovenstuk eener bollantaarn niets gevonden.

Na de huiszoeking aan den wal werden twee groote prauwen, die beladen waren met kisten, huisraad, rijst, kruid, drie lilla's enz., en die het niet hadden kunnen ontkomen, in tegenwoordigheid van den kommandant en den heer Smith, die van Ampenam was medegegaan, onderzocht.

Na eenigen tijd zoekens werd weldra de treurige overtuiging verkregen, dat de heer Freijss met de zijnen vermoord waren, daar verschillende kleine aan hem toebehoord hebbende voorwerpen werden gevonden en herkend.

Het onderzoek der prauwen afgeloopen zijnde, werd de zoon van Oewa Boelijn en zijn zoogbroeder Oewa Tjining, die men aan boord had weten te krijgen, door den kommandant ondervraagd.

Volgens hunne verklaring waren zij niet op het eiland toen de moord plaats had, maar hadden zij daarvan bij hunne terugkomst vernomen, zoomede dat Oewa Kanarie, Oewa Kadja en Oewa Kamoening de daders waren; deze personen waren echter met de goederen van den heer Freijss en het kampongshoofd naar Goa vertrokken.

Op de vraag, waarom men op het zien van het stoomschip de vlugt had genomen, antwoordden zij, dat 10 jaren geleden te Spahan bij Sedoeling een schip was gestrand, waarvan zij de goederen hadden afgehaald en dat daarop de kampong door een stoomschip verbrand was, hetgeen men vreesde dat nu ook zoude gebeuren.

De kommandant van de *Batavia* besloot, na de overtuiging te hebben gekregen, dat het lot van den heer Freijss en de zijnen niet meer twijfelachtig was, de kampong in brand te steken en de genomene prauwen te vernietigen, hetwelk den 21sten Julij plaats had. Oewa Tjining en Oewa Manippa, zoon van Oewa Boelijn, werden als gijzelaars mede gevoerd.

Behalve de goederen van den heer Freijss werd nog van den wal medegenomen een kort kanon van drie pond, dat waarschijnlijk van de schoener *Tÿro* afkomstig was.

Toen de *Batavia* op het punt was van te vertrekken, kwam een praauwtje met eene groote Nederlandsche vlag naar boord roeijen, waarin zich twee Macassaren bevonden, die een zwaar gebonden persoon aan boord bragten. Volgens hun zeggen en dat van de andere arrestanten aan boord, was deze persoon zekere Oewa Padjar, broeder van Oewa Kamoening, en behoorde hij tot de bemanning van eene der prauwen, door de opvarenden waarvan de heer Freijss vermoord is.

Deze persoon werd ondervraagd; hij bekende dat hij de broeder van Oewa Kamoening was en op diens praauw is geweest; doch zeide niets te weten van de zaak van den heer Freijss.

Den 22sten Julij ankerde de *Batavia* te Ampenan, alwaar de radja van Lombok voor zijne verleende hulp werd bedankt en tevens verzocht om Oewa Kanarie, Oewa Kadja en Oewa Kamoening te blijven opsporen en hen aan het Gouvernement uit te leveren.

Den 25sten Julij jl. kwam de *Batavia* te Soerabaija terug.

In de *Javasche courant* van 21 Julij leest men nog de volgende bekendmaking:

Leesboeken voor den Javaan.

Bij het besluit van 30 Augustus 1851, opgenomen in de *Javasche Courant* van 3 September 1851, is onder anderen aangeteekend, dat het Gouvernement verlangt onverwijld voort te gaan met het doen zamenstellen en uitgeven van leesboeken ten behoeve van den inlander op Java.

Sedert zijn dan ook, blijkens de gedrukte verslagen over het onderwijs, verscheidene zoodanige boeken door het Gouvernement uitgegeven. Maar in de behoefte is niet geheel voorzien. De bestaande leesboeken, bevattende een aantal kleine opstellen, worden door de leerlingen op de kweekschool voor inlandsche onderwijzers te Soerakarta al spoedig verslonden.

Er is thans aldaar behoefte aan Javaansche leesboeken van meer degelijken inhoud, bevattende aaneengeschakelde verhalen, eenvoudige verklaringen van feiten op het gebied der natuurkunde en natuurlijke historie en dergelijke.

Voor elk zoodanig Javaansch leesboek, beslaande tusschen 150 en 200 bladzijden druks, wordt bij deze eene premie uitgeloofd van f 1000, onder de volgende voorwaarden:

a. de Nederduitsche tekst moet vooraf door het Gouvernement zijn goedgekeurd en wordt daartoe gezonden aan den algemeenen secretaris;

b. het Javaansch moet zijn goedgekeurd door eene commissie, door het Gouvernement te benoemen uit de beoefenaren der Javaansche taal te Soerakarta;

c. het werk wordt 's Gouvernements eigendom;

d. indien de schrijver onbekend wenscht te blijven, wordt hem zulks vrijgelaten, even als ook de keuze der middelen waardoor hij dit wenscht te verzekeren.

De gewenschte leesboeken moeten eene nuttige, zedelijke strekking hebben, vrij van al hetgeen uitdrukkelijk doelt op eenige bepaalde (Christelijke of andere) geloofsleer; verlangende het Gouvernement te bewaren het onzijdig standpunt in zake van godsdienstige meeningen, aangewezen bij art. 119 van het regeringsreglement.

Voorts wordt een iegelijk, die in de zaak belang stelt, uitgenoodigd, aan den ondergeteekende op te geven de leesboeken voor de meergevorderde Nederlandsche jeugd, welke volgens de bovengemelde beginselen, door de zorg van het Gouvernement tot Javaansche leesboeken zouden kunnen worden omgewerkt.

Buitenzorg, den 17den Julij 1855.

De Algemeene Secretaris,
A. Prins.

Ten vervolge op het medegedeelde in haar nommer van 11 Julij 1855 (*Staats-courant* n°. 207), deelt de *Javasche courant* van 11 Augustus het volgende kort overzigt mede der verrigtingen van de ingenieurs voor het mijnwezen.

Preanger regentschappen. — De buitengewone ingenieur der 2de klasse Aquasie Boachi vertrok den 25sten Junij jl. naar de Wijnkoopsbaai, alwaar een aanvang werd gemaakt met het oprigten van eene woning voor hem en zijn werkvolk, benoodigd voor het daar ter plaatse in te stellen onderzoek naar steenkolen, en met het hakken van eenen weg door het bosch.

De gesteenten, welke afkomstig waren van de Tjiletoek en die men voor steenkolen heeft aangezien, zijn door den ingenieur voornoemd herkend van plutonischen oorsprong te zijn.

Banka. — De adspirant-ingenieur Akkeringa heeft gedurende de maand Mei twee putten met de ijzeren schaft in het terrein van Ajer Bringin doen zinken, waarvan het verkregen ertsgehalte ongunstig is geweest. — Ook werden drie kleine putten aan de S. Pekandong gegraven, die eveneens ongunstige resultaten hebben opgeleverd, terwijl uit het overige deel der S. Pekandong, benedenwaarts, met den sjam slechts fijne erts opgehaald is; om deze reden wordt het graven van putten in dien omtrek vooreerst gestaakt.

Aan de S. Kendong nabij Patur heeft men drie putten met de ijzeren schaft doen zinken, doch er is geen erts gevonden; wel vond men pyriet als omkorsting op takjes enz., of waren deze geheel in pyriet overgegaan.

Uit een hooger opgegraven put aan Ajer [illegible], een tak der S. Kedong, is fijne erts opgehaald, wel niet in groote hoeveelheid, maar genoegzaam om hooger op te gaan graven. Dit geschiedde in de maand Junij; de erts was grof van korrel, doch de laag niet rijk. Bij het hakken van een weg werd in het zwaar geboomte op een thebat en eene vroegere ontginning gestuit: deze werken waren van ouden datum, daar zich niemand dezelve herinnerde en zij bij de inlanders geheel onbekend waren.

Het onderzoek bij deze oude mijn leverde niets op. Vervolgens werd de Soengie Poeding onderzocht, alwaar vrij wat erts uit den eerst opgegraven put is opgehaald. Het onderzoek wordt aldaar nog voortgezet.

De *Javasche Courant* van den 25sten Julij jl. bevat den volgenden

STAAT van den stand van het rijstgewas onder ultimo Junij 1855, zoomede opgave der gedurende den loop van het jaar in- en uitgevoerde hoeveelheden rijst en padie.

RESIDENTIEN en AFDEELINGEN.	Gemiddelde prijs per pikol ordinaire soort rijst in Mei.				Voor den handel zijn gedurende het loopende jaar opgegeven, als:								STAAT VAN HET GEWAS en UITZIGTEN MET BETREKKING TOT DEN OOGST.
	1854.		1855.		UITGEVOERD:				INGEVOERD:				
	Recepissen.				Rijst in pikols.		Padie in pikols.		Rijst in pikols.		Padie in pikols.		
					Naar plaatsen op Java.	Naar plaatsen buiten Java.	Naar plaatsen op Java.	Naar plaatsen buiten Java.	Van plaatsen op Java.	Van plaatsen buiten Java.	Van plaatsen op Java.	Van plaatsen buiten Java.	
Bantam	f 4	90	f 4	—	43,945½		67½		1,342		167½		Vrij gunstig.
Batavia	4	100	4	70	21,732	196,728	28	2,280	209,004	2,672	2,146	—	De oogst is bijzonder gunstig afgeloopen.
Buitenzorg	4	30	4	80	—	—	—	—	—	—	—	—	De oogst is afgeloopen.
Krawang	3	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Geene opgaven ontvangen.
Preanger regentschappen	2	90	2	76	35,297	—	12,141	—	16,204	—	8,446	—	Vrij gunstig, hoezeer het gewas over het algemeen door de droogte veel geleden heeft.
Cheribon	3	100	4	60	96,240	29,279	3,573	—	1,858	—	33	—	Gunstig.
Tagal	4	—	3	40	9,118	10,892	a 18,160	—	630	14	a 10,750	—	Alhoewel 12.491½ bouws rijstvelden niet zijn geslaagd, is de padieoogst op onderscheidene plaatsen niet ongunstig te noemen.
Pekalongan	4	60	4	—	1,093	—	290	—	8,883	—	14,839	—	Over het algemeen gunstig.
Samarang	3	115	3	65	7,369	37,651	1,365	—	2,331	2,085	—	—	Over het algemeen zeer gunstig.
Japara	3	63	2	91	11,308	4,990	6,440	2,179	8,462½	3,250½	8,473	764	De oogst is over het algemeen gunstig afgeloopen.
Rembang	3	60	4	115	13,230	960	b 6,130	—	13,063	210	b 3,370	555	De oogst is minder gunstig geweest dan aanvankelijk verwacht werd, ten gevolge der droogte.
Soerabaija	4	75	3	90	104,673		1,855		16,526		481		Over het algemeen gunstig.
Passoeroean	3	100	4	70	1,398	—	1,434	—	4,250	—	334	—	De oogst is over het algemeen gunstig.
Besoeki	4	75	5	60	2,350	—	14,398	—	1,285	—	305	—	Gunstig.
Probolinggo	—	—	4	60	1,784		201		1,577		—	—	Over het algemeen niet gunstig.
Kedirie	5	14	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	—	—	—	Door de droogte zijn 40,76½ bouws sawa's en 482 bouws tegalvelden mislukt; van de overige bouws sawa's wordt een redelijke oogst verwacht.
Madioen	3	60	3	60	12,506	—	b 3,486	—	11,898	—	2,924	—	Gunstig.
Soerakarta	3	109	3	65	—	—	—	—	—	—	—	—	
Djokjokarta	4	52	4	62	—	—	—	—	—	—	—	—	
Patjitan	3	—	2	60	23,26		115		360	—	34	—	Gunstig.
Kadoe	3	70	4	—	19,319	—	10,125	—	4,107	—	654	—	Gunstig.
Bagelen	3	50	3	52	13,178	—	13,128	—	19,216	—	14,240	—	De oogst is vrij gunstig afgeloopen. (c)
Banjoemaas	2	70	2	90	—	—	—	—	—	—	—	—	De oogst is gunstig geweest, alhoewel 8,895¾ bouws sawa's zijn mislukt. (c)
Banjoewangie	3	15	3	20	8,684	1,980	2,452	—	268	—	4	—	De oogst zal bijzonder gunstig zijn. (c)

a. Sangas. *b.* Hamatten. *c.* De in- en uitvoer is belangrijk, doch kan niet met juistheid worden opgegeven.

Volgens de *Javasche Courant* van 21 Julij jl. was de stand van den agio op de drie hoofdplaatsen van Java op den 1sten dier maand als volgt:

	Batavia.	Samarang.	Soerabaija.
	Duiten.	Duiten.	Duiten.
[illegible] Nederlandschen gulden	120 à 122	123	121
[illegible] half gulden-stuk	300	302	300
[illegible]	360	360	360
» » gouden Willem	1200	1230	1200
» » halven dito	600	615	600
» » recepis ad f 1	119	120	120
» » gouden Spaanschen doublon	5160	5280	4800
» » Mexicaanschen dito	4800	4920	4800
» » gouden dukaat	720	800	720
» » Spaanschen mat	360	360	360
» » Mexicaanschen dollar	340	350	onbekend.
» » sikka-ropij	onbekend.	120	onbekend.
» » vijf-frank-stuk	250 nominaal	240	onbekend.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

[illegible] Volgens berigten uit Konstantinopel van 24 September, te M[illegible] had men aldaar de tijding uit de Krim ontvangen, dat [illegible] Sebastopol den 22sten door de Russen uit de forten aan de noord[illegible] bischeten werd, doch dat de Fransche batterijen hun [illegible] Er waren drie regementen Fransche cavalerie naar [illegible] vertrokken.

Uit St. Petersburg meldt de telegraaph onder dagteekening van 30 September: » De generaal Gortschakoff berigt van den 28sten, dat de geallieerden belangrijke strijdkrachten tegen zijne linker flank bijeentrokken. [illegible] vuur der geallieerden tegen de noorder-forten bleef hetzelfde."

[illegible] telegraphisch berigt uit Weenen van 1 October meldt: » Bij[illegible] berigten uit Bucharest, voor wier geloofwaardigheid echter niet k[illegible] ingestaan, houden in dat de geallieerden den 29sten Septem[illegible] zijn de forten aan de noordzijde van Sebastopol te bomb[illegible] het Russische leger den terugtogt aanvaard zou hebben, en dat [illegible], na troepen aan boord te hebben genomen, uitgezeild w[illegible] dat hare bestemming bekend was."

Van den [illegible] Fransche en Engelsche regeringen is nog niets bekend gemaakt [illegible] de krijgsbewegingen, waarvan de twee laatste depêches des generaals Gortschakoff gewaagden, en volgens een der ministeriele Engelsche bladen heeft men dienaangaande vooreerst ook geene mededeeling te verwachten, immers niet voor dat de bevelhebbers van het leger begrijpen berigten te kunnen overzenden, zonder daardoor het welgelukken hunner plannen in de waagschaal te stellen. Intusschen bevestigen bijzondere berigten uit de Krim, te Parijs ontvangen, dat de generaal d'Allonville met een deel ruiterij van Kamiesch naar Eupatoria is overgebragt, welke vesting tot dus verre eene bezetting van ruim 30,000 man Turksche troepen, waaronder 6000 ruiters, gehad heeft; dat genoemde Fransche generaal aldaar het opperbevel zal voeren en in last heeft om in den rug van het Russische leger te opereren.

— De St. Petersburgsche bladen berigten dat de Keizer van Rusland en de Grootvorsten Nikolaas en Michael den 20sten September van Odessa zijn vertrokken, om zich naar Nikolajeff te begeven, werwaarts ook de vorst Mentschikoff uit Moskau ontboden is. Een telegraphisch berigt meldt dat genoemde vorstelijke personen den 25sten te Nikolajeff zijn aangekomen, alwaar, volgens het gisteren medegedeelde, de Grootvorst Konstantijn zich reeds moest bevinden.

FRANKRIJK. — Te Parijs en op andere voorname markten in Frankrijk heeft zich in de laatste dagen eene daling in de prijzen der granen en andere levensmiddelen geopenbaard. Zoo het schijnt hebben de door het gouvernement genomen maatregelen om den aanvoer van granen uit het buitenland te bevorderen, en om aan de arbeidende klasse voortdurend werk te verschaffen, de heerschende ongerustheid aanmerkelijk doen bedaren en daardoor tot de daling bijgedragen.

DUITSCHLAND. — Den 29sten September heeft te Coblenz de plegtige verloving plaats gehad van Z. K. H. den Prins-Regent van Baden met H. K. H. de Prinses Louise, dochter van den Prins en de Prinses van Pruissen.

DENEMARKEN. — Nadat de Deensche Tweede Kamer, gelijk reeds gemeld is, de regeringsvoorstellen betrekkelijk de invoering der [illegible] had aangenomen, heeft de Koning opene brieven uitgevaardigd, waarbij de rijksdag op nieuw tegen den 1sten October tot [illegible] is bijeengeroepen.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie *Gelderland*.

HERBESTEDING.

De Minister van Binnenlandsche Zaken

Verwittigt de gegadigden dat de besteding van het aanleggen van Rijswerken tot verbetering van het vaarwater op de rivier de Waal beneden Ochten, in de provincie Gelderland, op grond van de hooge aannemingssom is afgekeurd, en dat eene herbesteding van dat werk is bepaald op Vrijdag den 12den October 1855, des middags ten 12 ure, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te Arnhem.

De herbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig art. 8 van het op den 28sten Junij jl. goedgekeurd bestek nº. 89.
's Gravenhage, den 29sten September 1855.

Van [illegible].

Hertogdom *Limburg*.

De Gedeputeerde Staten van het Hertogdom Limburg brengen bij deze, met referte aan hunne bekendmaking van 23 Augustus jl. (*Staats-courant* nº. 199), ter nadere kennis van de daarbij belang hebbende, dat, aangezien de deelnemingen in de daarbij vermelde geldleening van f 25,500 tegen den interest van 4½ per cent 's jaars, slechts eene som van f 7500 hebben opgeleverd, de inschrijvingen voor het ontbrekende kapitaal, ad f 18,000, bij deze nog worden opengesteld tegen eene jaarlijksche rente van 5 ten honderd, van en met Maandag den eersten tot en met Woensdag den 31sten October 1855.

Maastricht, den 27sten September 1855.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
E. van Meeuwen.
De Griffier,
F. Michiels van Kessenich.

In- en Uitgaande Regten en Accijnsen.

Driemaandelijksche Prijs-courant,

loopende over het Vierde Quartaal 1855, volgens welke sommige, bij de waarde belaste artikelen zullen kunnen worden gedeclareerd, in voldoening aan artikel 123 der Wet op den Ophef der Inkomende en Uitgaande Regten en Accijnsen, van den 26sten Augustus 1822, opgemaakt door de Heeren E. G. van Ysendijk, A. J. B. van Waijenburg, G. de Vries, J. Steenhoff, W. Voute, G. C. Calkoen, Dijkman en Ingenohl, allen te Amsterdam woonachtig, als daartoe gequalificeerd.

Benaming der Goederen.	Prijzen. Guld.	Cts.	Hoeveelheid.
Specerijen en Kruidenierijen.			
(Voor zooverre deze bij het tarief niet zijn vrijgesteld.)			
Foelie, [illegible]	3	00	het Nederl. pond.
» ongegarbuleerde	2	20	» » »
» korte	1	60	» » »
Nagelen, Amboina	0	70	» » »
» van Cayenne en Bourbon.	0	60	» » »
[illegible]	3	10	» » »
» ongegarbuleerde.	2	30	» » »
» gestoken	1	50	» » »
» in stukken	1	00	» » »
Cauris, witte	0	20	» » »
Soya	55	00	de 100 kannen.
Droogerijen.			
Balsam Copaiv.	1	20	het Nederl. pond.
» Peruv.	6	50	» » »
Cortex Simaruba	1	20	» » »
[illegible]	25	00	de 100 Nederl. ponden.
Flores Cassiae.	1	70	het Nederl. pond.
Granaatschillen	14	00	de 100 Nederl. ponden.
Gum Asphalt.	0	40	het Nederl. pond.
Lichen Island.	15	00	de 100 Nederl. ponden.
Nuces Vomicæ	10	00	» » » »
Oculi Cancri	5	00	het Nederl. pond.
Oleum Laurinum.	140	00	de 100 Nederl. ponden.
Radix Chinae.	12	00	» » » »
» Columbae.	0	80	het Nederl. pond.
» Contrajervae	1	90	» » »
» Galangae	28	00	de 100 Nederl. ponden.
» Gentianae	16	00	» » » »
» Senecae.	2	80	het Nederl. pond.
» Serpentariae	1	60	» » »
Sabadilla	0	55	» » »
Sal Ammoniac.	0	40	» » »
Sem. Foeni Græci	15	00	de 100 Nederl. ponden.
» Staphisagriae	80	00	» » » »
Tamarinden	18	00	» » » »
Tappiocca	0	36	het Nederl. pond.
Verwwaren.			
Geel, Napelsch	50	00	de 100 Nederl. ponden.
» Mineraal	60	00	» » » »
» Chromaat-	0	70	het Nederl. pond.
» Schijt-	20	00	de 100 Nederl. ponden.
Lak, Italiaansche of Terra Siena	11	00	» » » »
Omber	7	50	» » » »
Opriment	80	00	» » » »
Puimsteen	4	50	» » » »
Quercitron	9	00	» » » »
Saccharum Saturni	0	45	het Nederl. pond.
[illegible]	15	00	de 100 Nederl. ponden.
Walvisch-baarden.			
(Voor zooverre deze bij het Tarief niet zijn vrijgesteld.)			
Groenlandsche Visscherij	300	00	de 100 Nederl. ponden.
Ondermaatsche dito	150	00	» » » »
Zuidzee-baarden	300	00	» » » »
Dito schoongemaakt.	350	00	» » » »

Amsterdam, [illegible] September 1855.

Conform gecertificeerd,
De Provinciale Directeur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen in Noordholland,
Scholten van Aschat.

Registratie en Loterijen.

Bij de *Tweede* trekking der *Vijfde* Klasse van de 227ste *Staats-Loterij*, op Dingsdag den 2den October 1855, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

Nº. 13492 een prijs van 100,000 gulden.
» 10691 » » » 1000 »

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. Frieswijk.

Rijks-stoomsleepdienst op de Waal, tusschen Rotterdam en Lobith.

October 1855.

Uren van Vertrek.

2 Dingsdag, 's voormid. ten	6	ure	17 Woensdag, 's namidd. ten	3	ure.
3 Woensdag, » »	6	»	19 Vrijdag, 's voormid. »	6½	»
5 Vrijdag, » »	8	»	21 Zondag, » »	9	»
7 Zondag, » »	10	»	23 Dingsdag, » »	10½	»
9 Dingsdag, » »	11½	»	24 Woensdag, » »	11½	»
10 Woensdag, 's middags »	12	»	26 Vrijdag, 's namidd. »	1	»
12 Vrijdag, 's namidd. »	1	»	28 Zondag, » »	3	»
14 Zondag, » »	2	»	30 Dingsdag, » »	[illegible]	»
16 Dingsdag, » »	3	»	31 Woensdag, 's voormid. »	6	»

Kantoren van Inschrijving:

te Rotterdam, bij de Nederlandsche Stoomboot-maatschappij;
te Dordrecht, bij het Bureau der Nederlandsche Stoomboot-maatschappij;
te Gorinchem, bij den Ontvanger der Rhijnvaartregten;
te Rossum, bij den Loods-bakenmeester;
te Tiel, bij den Ontvanger der Rhijnvaartregten.

De Algemeene Lijst te Rotterdam wordt gesloten des avonds ten acht ure vóór den dag der afvaart.

[illegible]

** De Dijksdirectie der [illegible] (Zeeland) zal op Zaturdag den 20sten October 1855, des namiddags ten 5 ure, op het Gemeentehuis aldaar, in het openbaar, aan de minstinschrijvenden presenteren aan te besteden de leverantie aan gemelde polders, gedurende 7 jaren, aanvangende met 1 Januarij 1856, van de benoodigde Dijksmaterialen, bestaande in Brabantsch Rijs, Walchersche of Hollandsche Staken, Perkoenpalen, Haringband en droog Riet.

De Dijksdirectie voornoemd,
Chr. Was *Jz.*,
Dijkgraaf.
Ter ordonnantie van deselve,
F. Was,
Boekhouder.

** De Dijks-directie van de polders onder Poortvliet c. a. (Zeeland) zal op Vrijdag den 19den October 1855, des namiddags ten 5 ure, op het Gemeentehuis aldaar, in het openbaar, aan de minst inschrijvende, presenteren aan te besteden de leverantie aan gemelde polders, gedurende 7 jaren, aanvangende met 1 Januarij 1856, van de benoodigde Dijkmaterialen, bestaande in Brabantsch Rijs, [illegible] of Hollandsche Staken, Perkoenpalen, Haringband, Droog- en Blad-riet.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

** Bij Acte, verleden voor het Kantongeregt te Edam den 26sten September 1855, later geregistreerd, is door den heer *Cornelis Bertoen*, te Broek in Waterland, Handligting verleend aan zijnen Zoon *Pieter Bertoen*, oud 20 jaren, gedomicilieerd te Broek in Waterland, met bepaalde Regten van Meerderjarigheid tot het uitoefenen en drijven van Handel voornamelijk in Noordhollandsche Kaas en alles wat verder daartoe in den meest uitgebreiden zin kan geacht worden te behooren.

Geschiedende deze aankondiging ingevolge art. 486 van het Burgerlijk Wetboek.

BEURSPRIJZEN VAN [illegible]

Amsterdam, Dingsdag 2 October [illegible]

	pCt.									
Nederl. W. Sch.	2½	63⅜	[illegible]	—	[illegible]	1¼	19¼	19⁷⁄₁₆	19⅜
Dito dito 1844.	3	76	[illegible]	—	[illegible]	3	37⅞	—	—
Dito dito 1844.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	Binnenl. 6/m	3	31¹⁵⁄₁₆	32	32
O. I. K. [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	Cert. Coup.		4³⁄₁₆	—	—
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	Amortisable		—	—	—
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	Portug. Lond.	3	[illegible]	[illegible]	40¹⁄₁₆
Belgie. certific.					Oostenr. Metal.				
[illegible]	2½	50⁵⁄₁₆	—	—	1816-1852	5	62¾	63	—
Rusl. bij Hope					Dito 1849-1854	5	73¹¹⁄₁₆	73¾	73¾
1798 en 1816.	5	100⅛	—	—	Dito Zilv. Nation.	5	66⅞	67⅛	67⅛
Dito 1828-1829.	5	99⅞	100	—	Dito 1847-1852	2½	31¹⁵⁄₁₆	31¹⁵⁄₁₆	—
Insch. in Assign.	6	—	—	—	Pruiss. Lot. 1854	3½	—	—	—
Cert. van dito.	6	—	—	—	Braz. Lond. 1824	5	99¾	[illegible]	[illegible]
Neg. 1831-1833.	5	—	—	—	Peru »	4½	74⅜	[illegible]	74⅜
Hope en C°. 1840	4	—	—	—	Mexico »	3	[illegible]	[illegible]	20¾
Stieglitz.	4	73¾	—	—	Gren. »	2¾	[illegible]	[illegible]	—
Dito 1854.	5	80¾	80⅞	80¾	Uitgestelde.		[illegible]	6¹³⁄₁₆	—
Nieuwe Engels.	4½	87¼	—	—	Ecuad. Lond.		[illegible]	—	—
Polen. Certific.	4	69	—	—	Venez. »		27¼	—	—
Aand. Lot. f 500		—	—	—	Uitgestelde		—	—	—

Vaste markt; Metalliques williger.

Londen, heden.

Eng. geconsolid.	3 pCt.	88⅝	à 88½	
Spanje.	1¼	»	19¼	à 19⅜
Mexico.	3	»	21¾	à 22

Parijs, heden.

Fransche certific.	4½ pCt. fr.	—
» »	3	»
Spanje	3	»
»	1¼	»

Weenen, heden.

[illegible]	5 pCt.	—
[illegible]	5 »	—
Wissel Londen	»	—
Zilver	»	—

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.